

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ ОНІХОМІКОЗУ

Шаруда К.М.

Науковий керівник: Ткаченко К.М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Sharudaka@gmail.com

Вступ. Оніхомікоз – поширене грибкове захворювання нігтьової пластини. Він зустрічається у 10-15% населення, у 30% осіб старше 60 років, а також у 0,4-2,5% немовлят і дітей. Причиною виникнення оніхомікозів у більшості випадків є дерматофіти, недерматофітні цвілеві гриби та дріжджі. Основними сприятливими факторами розвитку захворювання є зміна структури нігтя внаслідок дистрофічних процесів різноманітної етіології або механічної травми нігтя, деформації та аномалії розвитку стоп, гіпергідроз, ендокринопатії (цукровий діабет, ожиріння, захворювання щитовидної залози), хронічні захворювання шкіри, що супроводжуються аномалією зроговіння (іхтіоз, псоріаз), серцево-судинні захворювання, порушення периферичного кровообігу в кінцівках, зниження природної резистентності організму та імунодефіцитні стани. Оніхомікоз значно впливає на якість життя пацієнтів (дискомфорт, труднощі в носінні взуття) і може бути підставою для розвитку серйозних ускладнень (виразки стопи, остеомієліту, гангрени у людей, які хворіють на цукровий діабет), присутність сенсibiliзуючих грибкових антигенів в нігтьовій пластині може сприяти розвитку інших серйозних патологій, таких як астма, атопічний дерматит, кропив'янка тощо. Хворі на оніхомікоз є постійним джерелом поширення інфекції як серед членів сім'ї, так і при відвідуванні місць громадського користування, таких як лазні, душові, басейни, сауни. Лікування оніхомікозу є достатньо важким та тривалим процесом, що пов'язане зі зниженням імунологічної реактивності організму. Захворювання нерідко зустрічається у осіб, які тривалий час отримують імуносупресивну, антибактеріальну, кортикостероїдну терапію.

Мета дослідження. Покращення ефективності лікування оніхомікозу за допомогою раціоналізації застосування протигрибкових препаратів в умовах аптеки.

Матеріали та методи. MEDLINE/PubMed, EMBASE, аналіз даних літератури та Інтернет-джерел.

Отримані результати. Однією з основних перешкод на шляху позитивного результату протигрибкової терапії є низька прихильність до лікування та недотримання правильного режиму застосування протигрибкових препаратів. Як при пероральному, так і при місцевому протигрибковому лікуванні показники прихильності в клінічних дослідженнях низькі – близько

45% при застосуванні пероральних препаратів та 24% при застосуванні препаратів для місцевого застосування.

Лікування оніхомікозів може бути місцевим, системним і комбінованим. Комбінована терапія поєднує місцеве лікування з системним, що дає можливість знизити дозу та скоротити терміни прийому системного антимікотика. Клінічні випробування, проведені в країнах Європи, зауважують на тому, що поліпшити показники лікування в середньому на 15% можна за допомогою одночасного використання протигрибкових препаратів системного застосування та топічного антимікотичного лаку з 5% аморолфіном.

Системна терапія є більш ефективною, але її застосування може бути обмежене ризиком лікарської взаємодії та системними побічними ефектами. Пероральне лікування вимагає лабораторного моніторингу через ризик гепатотоксичності та може бути обмежене потенційною ймовірністю взаємодії лікарських засобів. Пацієнти часто віддають перевагу та вимагають саме місцевого лікування, однак проникнення в нігтьову пластину утруднене, а загальна ефективність нижча, ніж при системній терапії. Близько 90% пацієнтів бажають лікування, а 41% готові прийняти потенційні побічні ефекти. Через тривале лікування, загрозу ускладнень та рецидивів, неефективність попередньої терапії та високої вартості лікування відбувається суттєве зниження комплаєнсу.

Висновки. Останнім часом захворюваність на оніхомікоз має тенденцію до безперервного зростання. Оніхомікоз може ускладнитися порушенням периферичного кровообігу, загостренням діабетичної стопи, рецидивуючим тромбофлебітом, бешихою, бактеріальною інфекцією, сенсibiliзацією організму з розвитком алергічних реакцій.

Запорука ефективного лікування визначається трьома складовими: точним діагнозом, раціонально підбраною терапією і комплаєнтністю. У більшості випадків лікування грибкових інфекцій повинно ґрунтуватися на виділенні етіологічного збудника, визначенні тяжкості захворювання та клінічних особливостях конкретного пацієнта.

Сучасний лікувальний і реабілітаційний процес оніхомікозу, є не тільки медичним, але і складним психосоціальним явищем. Актуальним питанням на даний час залишається необхідність розробки нових ефективних та безпечних методів лікування, враховуючи індивідуальні особливості хворих, клінічні прояви захворювання, вік, стан внутрішніх органів та фінансові можливості пацієнтів.